

Poruka vojnoga biskupa don Tome Vukšića za Božić 2016. godine

ŽENA RODI SINA, KOJI ĆE VLADATI SVIM NARODIMA (usp. Otk 12,5)

Draga braćo i sestre!

Za misao vodilju ovogodišnje božićne poruke čini se vrlo prikladnim i posvema aktualnim izabrati vizionarsku poruku knjige Otkrivenja o ženi, koja je rodila sina, što će vladati svim narodima (usp. Otk 12,5). Ta misao neodoljivo podsjeća na riječi proroka Izaije, koje Crkva čita i predlaže vjernicima za razmišljanje svake godine za vrijeme slavlja božićne Mise polnoćke, a koje glase: „Dijete nam se rodilo, sin nam je darovan” (Iz 9,5). Za takav izbor postoje barem dva neposredna povoda, na koje se nadovezuje također razlog i potreba pastoralne aktualizacije teme braka, djeteta i rađanja u našem narodu i Crkvi.

Prvi povod je proslava svetkovine Božića, kojom se sjećamo rođenja Isusova, utjelovljenja druge osobe Presvetoga Trojstva, Boga silnoga koji je postao običan čovjek, a da svoga božanstva nije umanjio. On, kralj mironosni, kako ga je nazvao Izaija, svojim utjelovljenjem učinio je da među ljudima započne Kraljevstvo nebesko. Po njemu „narod, koji je u tmini hodio, svjetlost vidje veliku; one što mrklu zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja... Jer, dijete nam se rodilo, sina dobismo; na plećima mu je vlast. Ime mu je: Savjetnik divni, Bog silni, Otac vječni, Knez mironosni“ (Iz 9,1.5). Njegova vlast prostirat će se nadaleko „i miru neće biti kraja“. On će svoju vlast „učvrstiti i utvrditi u pravu i pravednosti“ (Iz 9,6). Zato za njega prorok kaže: „Ti si radost umnožio, uvećao veselje, i oni se pred tobom raduju kao što se ljudi raduju žetvi ... Sva bojna obuća, svaki plašt krvlju natopljen izgorjet će i bit će ognju hrana“ (Iz 9,2.4). Iz svega očito je da je ovo mesijansko kraljevstvo, najavljeno stoljećima prije Isusova utjelovljenja, i viđeno kao Sin koji vlada svim narodima, duhovno kraljevstvo koje je zaživjelo po Sinu Božjemu, koji nam je darovan, i da se izgrađuje na zemlji u mjeri u kojoj je ostvaren utemeljen mir savjesti i time također sloga među ljudima.

Drugi neposredan povod za izbor ove teme dolazi iz činjenice da je na svetkovinu svetoga Josipa, 19. ožujka 2016., papa Franjo objavio je poslijesinodalnu pobudnicu „Radost ljubavi“. Ona se pojavila nakon što su prethodno održane dvije biskupske sinode o obitelji, jedna 2014. a druga 2015. godine. A u onom njezinu dijelu, u kojemu je riječ o bračnoj ljubavi, Papa na obiteljski život primjenjuje karakteristike, koje sv. Pavao niže u svojem poznatom himnu ljubavi, što ga je napisao u Prvoj poslanici Korinćanima (13,4-7): „Ljubav je velikodušna, dobrostiva je ljubav, ne zavidi, ljubav se ne hvasta, ne nadima se; nije nepristojna, ne traži svoje, nije

razdražljiva, ne pamti zlo; ne raduje se nepravdi, a raduje se istini; sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi.“ Ako je tako ostvarena i življena bračna ljubav, ona pokazuje ozbiljnost poistovjećivanja s drugom osobom, pretpostavlja nadilaženje nezrelog individualizma i izražava čvrstu odluku o pripadanju jedno drugomu. Brak je sredstvo, kojim se pokazuje, da se doista napustila sigurnost doma, u kojemu se odraslo, kako bi se izgradile druge jake veze i preuzela nova odgovornost za drugu osobu. To je puno više od pukoga spontanog udruživanja radi uzajamnoga zadovoljenja, što bi bila privatizacija braka. Naspram tomu, njegova je bit ukorijenjena u samoj naravi osobe, ima društveni značaj i uključuje niz obveza, koje izviru iz same ljubavi. Takvo opredjeljenje za brak izražava stvarnu i čvrstu odluku, da se dvije ulice pretvore u jednu jedinu. Međutim, predati se isključivo i definitivno drugoj osobi uvijek sa sobom, kaže Papa, nosi određeni rizik i traži odvažnost. Pri tomu nema koristi od maštanja o idiličnoj i savršenoj ljubavi, koju ne bi trebalo poticati da raste. Takva idealizirana predodžba bilo koje zemaljske ljubavi, koja samo umišlja da je već ostvarena, zaboravlja da ono najbolje tek dolazi kao plod suodgovornosti.

Bračna ljubav vodi tome da čitav život, uključujući onaj emotivni, postane dobro za supružnike, za obitelj, i da bude u službi zajedničkoga življenja. Crkva se stoga protivi otrovnom duhu na području spolnosti, koji se prepoznaje u ponašanju „upotrijebi i baci“, odnosno duhu „robe za jednokratnu uporabu“. Muškarac i žena su ravnopravni, pa se zato i svaki oblik seksualne podložnosti mora jasno odbaciti.

Postoji, dakle, potreba preobrazbe početne ljubavi kroz rast i razvoj bračnih partnera, koji u tomu napreduju na svom zajedničkom putu. Međutim, u svakom braku se s vremenom i fizički izgled mijenja, ali to ne znači da ljubav i privlačnost nestaju. Jer, iako tijelo s vremenom stari, ono na neki način nikada ne prestaje izražavati onaj osobni identitet, koji je prvi osvojio srce druge osobe. I kada drugi ljudi više ne mogu vidjeti ljepotu tog identiteta, bračni ju drug i dalje može vidjeti očima ljubavi koja traje.

Iz tog uzajamnog darivanja izrasta plodnost ljubavi i prihvaćanje života u obitelji, jer prava ljubav je uvijek otvorena životu. Zbog toga, bračna se ljubav ne iscrpljuje u bračnom paru jer bračni drugovi, dok se predaju jedno drugome, preko samih sebe daruju stvarno novo biće, dijete, koje je odraz njihove ljubavi i trajni znak bračnoga jedinstva oca i majke. No obitelj je mjesto u kojemu se novi život ne samo rađa nego i prihvaća kao Božji dar. Stoga je za dijete, u odrastanju i sazrijevanju, važna uloga oba roditelja, i oca i majke. Isto tako, kršćanski roditelj zna da dijete nije ispunjenje njegove osobne aspiracije, nego je ono ljudsko biće s neizmjernom vrijednošću.

Mnogi bračni parovi, međutim, ne mogu imati djece, što im predstavlja ne malu patnju. Pri tomu im je velika utjeha istina da ženidba nije ustanovljena samo radi rađanja. Stoga, i kad nema često tako željene djece, ženidba ostaje kao zajednica i zajedništvo čitavoga života muža i žene te zadržava svoju vrijednost i nerazrješivost. U takvim slučajevima posvajanje može biti vrlo velikodušan način, da se ostvari materinstvo i očinstvo, te Papa ohrabruje one, koji ne mogu imati djecu, ali i one koji ih imaju, da prošire svoju bračnu ljubav i prigrlje one koji nemaju odgovarajuće

obiteljsko ozračje. I zato što je posvajanje djeteta čin ljubavi, kojim se dar obitelji i zajedništva pruža onomu tko ih nema.

Dragi vjernici!

Treći razlog opredjeljenja za ovu temu sastoji se u tomu što poruka Božića i poruka Papine pobudnice zazivaju potrebu da se, na dušobrižničkoj razini, pohvalno podsjeti na istinu da su brak, uzajamna vjernost i ljubav, dijete i rađanje drage i življene vrednote mnogih bračnih parova, ali i da se upozori na činjenicu da su te vrednote u naše vrijeme vrlo često dovedene u pitanje. Stoga, uz pohvalu onima koji vjerno žive međusobno bračno predanje i odgovorno surađuju s Bogom stvoriteljem u stvaranju novih ljudi, ne bismo bili na visini odgovornoga crkvenog govora, ako bismo prešutjeli da su bračna ljubav i vjernost također u našim krajevima sve češće ugrožene. To posebice pokazuju stalni porast rastava braka i činjenica da je, na razini ukupnoga stanovništva u Bosni i Hercegovini, prema službenim državnim podacima, godine 1996. bilo 21.442 rođenja više negoli smrti, a da je 2015. godine na tom istom području prirodni priraštaj bio negativan za čak 8164. A što se pak tiče nas katolika, posvema se uklapamo u taj trend, što potvrđuje podatak da smo u Bosni i Hercegovini 1996. godine, prema crkvenim podacima, imali 1467 krštenja više negoli sprovoda, a 2015. godine 2449 sprovoda više negoli krštenja.

Zato na kraju, sa željom da se među svim ljudima, i posebice među katolicima, ustali trajno poštivanje vrednote braka, uzajamne ljubavi, djeteta i rađanja, ponavljamo molitvu koju je sastavio papa Franjo: „Isuse, Marijo i Josipe, u vama promatramo sjaj istinske ljubavi, i vama se s pouzdanjem obraćamo. Sveta Nazaretska obitelji, učini i naše obitelji mjestima zajedništva i prostorima molitve, istinskim školama evanđelja i malim kućnim Crkvama. Sveta Nazaretska obitelji, neka u obiteljima nikada više ne bude nasilja, zatvorenosti i podjele; neka svatko, tko je povrijeđen i sablažnjen, brzo osjeti utjehu i doživi ozdravljenje. Sveta Nazaretska obitelji, daj da svi postanemo svjesni svetog i nepovredivog značaja obitelji i njezine ljepote u Božjem naumu. Isuse, Marijo i Josipe, čujte i uslišite našu molbu.“

S ovim mislima, svim vjernicima Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini želim sretan Božić i blagoslovljenu cijelu 2017. godinu! A po zagovoru svetoga Josipa i Blažene Djevice Marije, neka Utjelovljeni Bog blagoslovi sve obitelji kako bi sretno, odgovorno i plodno mogle živjeti svoje zajedništvo, ljubav i roditeljsko poslanje. Amen.

Sarajevo, uoči Božića 2016. godine

✠ Don Tomo Vukšić
vojni biskup u Bosni i Hercegovini